

Μια αποτίμηση του έργου του τέως προέδρου του Μορφωτικού Συλλόγου Ραψάνης

Καλησπέρα στις φίλες και στους φίλους, που απόψε συγκεντρωθήκαμε να τιμήσουμε τον εκλιπόντα Πρόεδρο του Συλλόγου, Θανάση Δουμακή. Ως μέλος του Δ.Σ και ως συνεργάτης για αρκετά χρόνια με τον Θανάση, θα ήθελα να εστιάσω σε τρία σημεία σε ότι αφορά στο έργο που επιτέλεσε στη Ραψάνη από τη θέση του Προέδρου του Μορφωτικού Συλλόγου. Αδιάψευστοι μάρτυρες του έργου που επιτελέστηκε επί της προεδρίας του είναι τα πρακτικά του Συλλόγου, όπου είναι καταγεγραμμένες οι προτάσεις του.

Όταν ανέλαβε την προεδρία του Συλλόγου το 1995, στην 1^η συνεδρίαση του Δ.Σ. έδωσε το στίγμα που θα καθόριζε το έργο που θα παρουσίαζε. **Ο πρώτος του στόχος** ήταν η διατήρηση της αρχιτεκτονικής φυσιογνωμίας του χωριού. Απογοητευμένος από την αισθητική κακοποίηση που συντελούνταν, τόνιζε την ανάγκη ευαισθητοποίησης των κατοίκων και την ανάγκη διαμαρτυρίας με κάθε τρόπο, σε κάθε αυθαίρετη παρέμβαση που αλλοίωνε την αρχιτεκτονική φυσιογνωμία του χωριού. Η αγωνία του ήταν ολοφάνερη σε κάθε συνεδρίαση των Δ.Σ, όπως φαίνεται από τις προτάσεις που κατέθετε ο ίδιος και κάποια από τα μέλη, από την ενημέρωση που είχε σε ότι αφορούσε την νομοθεσία, αλλά και από τα έγγραφα που προωθούνταν στους αρμόδιους φορείς. Έτσι κατά την 20ετή θητεία του, και με τις συντονισμένες προσπάθειες και των άλλων μελών, ο Σύλλογος στήριξε οικονομικά την προσπάθεια για να ανακατασκευασθούν τα καλντερίμια, τα οποία είχαν καλυφθεί με τσιμέντο και ανακατασκεύασε τις παραδοσιακές βρύσες με την οικονομική συνδρομή πολλών κατοίκων. Στο πλαίσιο αυτής της προσπάθειας ο Θανάσης έκρινε σκόπιμο τη συλλογή υπογραφών από τους κατοίκους του χωριού, προκειμένου να χαρακτηριστεί η Ραψάνη παραδοσιακό χωριό, όπως και άλλα θεσσαλικά χωριά. Με μεγάλη υπομονή και επιμονή και των άλλων μελών του Δ.Σ, συγκεντρώθηκαν μεν 900 υπογραφές, αλλά η προσπάθεια του Συλλόγου τελικά δεν ευοδώθηκε. Έτσι δε δίστασε και με την ιδιότητα του Προέδρου, αλλά και ως άτομο να διαμαρτυρηθεί έντονα, και να συγκρουστεί με αντιλήψεις και πρακτικές που είχαν ως στόχο την αλλοίωση της παραδοσιακής αρχιτεκτονικής φυσιογνωμίας.

Ο δεύτερος **στόχος** του ήταν η ανάδειξη της ιστορίας του τόπου, και η διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς. Ως ενεργό μέλος στον Όμιλο Φίλων της Θεσσαλικής Ιστορίας και με έντονο το ενδιαφέρον του για την ιστορία, έκανε δημοσιεύσεις στο Θεσσαλικό Ημερολόγιο, για πρόσωπα και γεγονότα που αφορούσαν τη Ραψάνη. Η ανακάλυψη του Κατάστιχου του Αγίου Αθανασίου του 1778- 1889 από τον κ. Σπανό, το μοναδικό σωζόμενο γραπτό μνημείο του χωριού, έδωσε τεράστια ώθηση στην ιστορική έρευνα για τη Ραψάνη. Έδωσε όμως και το έναυσμα, ώστε με την επιμονή του Προέδρου να διοργανωθούν δύο ιστορικά συνέδρια και πολλές ημερίδες που είχαν ως βασικό του στόχο την προβολή της ιστορίας του τόπου. Έτσι αναδείχθηκαν οι σημαντικές προσωπικότητες που έζησαν στη Ραψάνη στα χρόνια της οικονομικής της ακμής, καταγράφηκαν άγνωστα ιστορικά γεγονότα, και παρουσιάστηκαν πτυχές των οικονομικών και κοινωνικών συνθηκών που ήταν καθοριστικές για την πνευματική ανάπτυξη της ραψανιώτικης κοινωνίας. Όλο αυτό το δημοσιευμένο υλικό σιγά - σιγά συμπλήρωσε το πάζλ των ιστορικών - κοινωνικών - οικονομικών - πολιτιστικών γεγονότων της άλλοτε ακμάζουσας κοινότητας και έγινε γνωστό στο ευρύτερο κοινό. Προς ενίσχυση αυτής της προσπάθειας διοργανώθηκαν ποικίλες δραστηριότητες, όπως εκθέσεις φωτογραφίας, εκθέσεις ζωγραφικής καθώς και έκδοση φωτογραφικού λευκώματος.

Πέρα από τα ιστορικά του ενδιαφέροντα, η σχέση του Μ. Καραγάτση με την Ραψάνη, του έδωσε το κίνητρο να διοργανωθεί τον Αύγουστο του 2004 στη Ραψάνη, ημερίδα για τον Καραγάτση. Η ημερίδα αυτή ήταν η αφετηρία, για να διοργανωθούν στη συνέχεια τρία συνέδρια το 2007, το 2010, το 2014 και μια Φιλολογική και Παιδαγωγική συνάντηση το 2018 σε συνεργασία με την Περιφέρεια Λάρισας, το Δήμο Τεμπών και το Σύνδεσμο Φιλολόγων. Έτσι, εκτός από τη Λάρισα ήταν και η Ραψάνη τόπος διεξαγωγής των Συνεδρίων, δίνοντας την ευκαιρία σε πολλούς συμμετέχοντες από διάφορα μέρη της Ελλάδας να γνωρίσουν το χωριό.

Η μεγάλη του αγωνία όμως ήταν το Μοναστήρι των Αγίων Θεοδώρων. Ήδη από το 2006, όλα τα Δ.Σ. του Μορφωτικού Συλλόγου είχαν κινητοποιηθεί με στόχο να γίνει γνωστό στους αρμόδιους φορείς το πρόβλημα της υγρασίας που κατέστρεφε το μνημείο, ενώ παράλληλα αναζητούσαν τρόπους χρηματοδότησης προσπαθώντας να αναδειχτεί η αξία του. Πολλές, επίμονες και χρονοβόρες οι προσπάθειες, ώρες πολλές προσωπικής εργασίας τόσο του ίδιου όσο και του γιου του Παναγιώτη, ο οποίος αφιλοκερδώς εκπόνησε μελέτη, σε συνεργασία πάντα με την Προϊσταμένη της Αρχαιολογικής υπηρεσίας, κ. Σταυρούλα Σδρόλια. Αυτό ήταν η αφετηρία, ώστε στη συνέχεια η Περιφέρεια να χρηματοδοτήσει το έργο για την αποκατάσταση της σκεπής της Μονής των Αγίων Θεοδώρων.

Ανέφερα τα πιο βασικά σημεία της δραστηριότητάς του, επιμένοντας στα έργα, τα οποία από μόνα τους νομίζω ότι αποκαλύπτουν την αγάπη του για τον τόπο, η οποία δεν εκδηλώθηκε ποτέ με μεγαλοστομίες, ή υπερβολές ή τοπικιστικές και στενόμυαλες αντιλήψεις. Εκτιμώντας το έργο του, θα έλεγα ότι πέτυχε να αναδείξει την ιστορική ταυτότητα της Ραψάνης, αλλά κυρίως να γεφυρώσει δύο διαφορετικούς κόσμους. Από τη μια τον κόσμο της επιστημονικής κοινότητας και από την άλλη τους κάτοικους του χωριού, ανάμεσά στους υπήρχε ένας χώρος αφανής και αδιαμόρφωτος σε ότι αφορούσε τις ιστορικές, πολιτιστικές, κοινωνικές, και οικονομικές καταβολές της κοινότητας.

Αυτό τον χώρο έρχονται να καλύψουν οι πρωτοβουλίες ανθρώπων που εκφράζονται μέσα από φορείς, διαμεσολαβώντας ώστε να φέρουν το ευρύ κοινό σε επαφή με την πολιτιστική κληρονομιά του τόπου. Αυτή η κληρονομιά είναι ένα ανεκτίμητο περιουσιακό στοιχείο με τεράστιες δυνατότητες που μπορεί να ανοίξει δρόμους πολλούς και ποικίλους. Θεωρώ λοιπόν ότι το έργο του Προέδρου Θανάση Δουμακή, άνοιξε δρόμους πολλούς. Δρόμους που αξίζει όχι μόνο να τους περπατήσουμε αλλά και να χαράξουμε νέους, βάζοντας ο καθένας από μας την προσωπική του σφραγίδα.

Βλαχοστέργιου Ευαγγελία
Φιλολόγος
Γραμματέας του Μορφωτικού Συλλόγου